

DAT Lääkärit tupakkaa ja nikotiinia vastaan -asiantuntijajärjestö

Lehdistötiedote 9.12.2024_DAT 30 vuotta – Ei nikotiinille

Juhlavuotensa kunniaksi DAT Lääkärit tupakkaa ja nikotiinia vastaan -asiantuntijaverkosto järjesti Helsingissä 9.12.2024 juhlaseminaarin, ja siihen liittyvät lehdistö- ja yleisötilaisuudet. Lääkärit ja hammaslääkärit ovat Suomessa edistäneet savuttomuutta ja nikotiinittomuutta jo 1960-luvulta alkaen. DAT on tarkoituksensa mukaisesti välittänyt tutkittua tietoa tupakoinnista ja nikotiinista lääkäreille ja muulle väestölle jo kolmen vuosikymmenen ajan. DATilla on noin 250 lääkäri- ja hammaslääkärijäsentä ympäri Suomea. DATin jäsenet eivät saa palkkaa asiantuntijatyöstään.

DAT juhluvuoden teema on ”Ei nikotiinille”. Nikotiinituotteiden, varsinkin vape-tuotteiden ja nikotiinipussien käyttö nuorten keskuudessa on lisääntynyt rajusti vuodesta 2021 alkaen. Tällöin tulivat markkinoille kertakäyttöiset vape-tuotteet. Lisäksi nuorten satunnainen tupakointi, ns. party-smoking, ja usean eri nikotiinituotteen sekakäyttö on yleistä. Lasten ja nuorten lisääntyvän nikotiinituotteiden kulutuksen myötä on kasvamassa uusi nikotiinidaddiktien sukupolvi. Marginaalisen pieni osa veronmaksajista on millään tavoin nikotiinituotteiden käytön puolesta puhujia.

Nikotiinituotemarkkinoilla tapahtuu koko ajan muutoksia, kun tupakka- ja nikotiiniteollisuus yrittää korvata tupakan vähenevän kulutuksen jättämää aukkoa yhä uusilla nikotiinituotteilla. Vuonna 2023 on USA:ssa tullut markkinoille synteettinen nikotiinianalogi, 6-metyylinikotiini. Se on nikotiinia ainakin 3-kertaa vahvempi, samalla tavalla vaikuttava aine, jota tuottajat ja myyjät teollisuus mainostavat nikotiinittomana. Sitä sisältäviin tuotteisiin on myös lisätty laissa kiellettyjä, lapsia houkuttelevia makuaineita. Vastaavia systemaattiseen huijaukseen perustuvia markkinointikeinoja on tupakkateollisuuden puolelta odotettavissa jatkossakin. DAT seuraa tieteellistä kirjallisuutta ja riippumattomilla DATin asiantuntijoilla on tärkeä rooli paljastaa tupakkaan ja nikotiiniin liittyviä terveyshaittoja sekä yksilöille että laajemmin yhteiskunnassa.

Juhlavuoden kunniaksi DAT toteutti Lääkärien tupakan ja nikotiinin käyttötapatutkimuksen, johon vastasi yhteensä yli 1200 lääkäriä, hammaslääkäriä ja näiden alojen opiskelijaa. Kyselyn perusteella juhlaseminaarin aiheiksi valikoituvat nikotiinin vaikutukset immunologiaan, raskauteen, hengitys- ja verenkiertoelimistöön, kirurgiaan, ja suun terveyteen. Vastaukset

vahvistivat DATin käsitystä siitä, että uusien nikotiinituotteiden käyttötapa sopii vahvaan nikotiiniriippuvuuteen ja että niiden käyttötapa ylläpitää nikotiiniriippuvuutta. Yhä nuorempien nikotiinituotteita käyttävien määrän kasvu on saatava pysäytettyä. Kaikki mahdolliset toimet uusien käyttäjien vähentämiseksi pitäisi välittömästi priorisoida Tupakkalain päivityksessä.

Uutta tietoa nikotiinin yhteyksistä syöpään julkaistaan nyt jatkuvasti: soluissa nikotiini aiheuttaa kromosomivaurioita ja muita samoja muutoksia kuin tunnetut syöpää aiheuttavat aineet. Lisäksi kaikki tähän asti hyvin tutkitut nikotiinia sisältävät tuotteet, kuten savukkeet, nuuska, sähkösavukkeet, ovat osoittautuneet monissa elimissä syöpää aiheuttaviksi. Nikotiinin haittavaikutukset elimistössä vaativatkin hyvin laaja-alaista lääketieteellistä ymmärtämystä.

Oleellisia kaikkia koskevia kysymyksiä ovat tupakkalakiin ja nikotiiniriippuvuuden hoitopolkuihin, sekä nikotiinikauppaan liittyvät asiat. DAT-juhlapäivän paneelikeskustelussa Jari-Pekka Koponen kertoi kaupankäynnin filosofiastaan. Hyvin menestyneet JariPekka-liikenneasemat eivät myy tupakkaa, nikotiinituotteita eikä alkoholia. Samanlaista integriteettiä toivoisi koko yhteiskunnalta, ja varsinkin lääkäreiltä ja hammaslääkäreiltä.

Nikotiinituotteita koskevien tutkimusten ja käytön seurannan takia lääkärien ja hammaslääkäreiden olisi syytä mahdollisimman tarkasti ja yksityiskohtaisesti kysyä ja kirjata potilaidensa kaikkien nikotiinia sisältävien tuotteiden käyttömäärät ja käyttötapa. Tämä koskee myös tupakkatuotteita, niiden kaltaisia tuotteita, vapea ja kaikkia uusia, myös synteettisiä nikotiinin tavoin vaikuttavia aineita.

DAT kiittää savuttomuus ja nikotiinittomuustyössä juhluvuonna 2024 mukana olleita tahoja ja henkilöitä. Tukenne arvoillemme on tehnyt näkyväksi sen, mitä DAT on ja tulee olemaan: ei nikotiinille, no to nicotine !

DAT Lääkärit tupakkaa ja nikotiinia vastaan asiantuntija -verkosto

Maria Juusela, LT

Tarja Tanner, dos

Erikoislääkäri

Erikoishammaslääkäri

DAT puheenjohtaja

DAT sihteeri

Yhteydenotot ja tiedustelut: datsuomi2020@gmail.com

Ohjelma 9.12.2024

DAT Lääkärit tupakkaa ja nikotiinia vastaan -asiantuntijaverkosto Suomi 30 vuotta

Paikka: Scandic Hotel Grand Central, Helsinki

Lehdistötilaisuus, Presidentin odotussali

Maria Juusela, LT KFI-erikoislääkäri, DAT puheenjohtaja

Kirsi Vähäkangas, toksikologian professori em. (Itä-Suomen yliopisto)

Mika Laine, dos kardiologi (HUS)

Tarja Laine, dos erikoishammaslääkäri (OYS)

Maritta Kilpeläinen, dos keuhkolääkäri (Varha)

Pekka Puska, professori

Jari-Pekka Koponen, yrittäjä, JariPekka-liikenneasemat

DAT 30 vuotta juhlasymposium -Ei nikotiinille ! , Kokoustila Saarinen

Juhlapuhe, Pekka Puska, professori

Nikotiinin haitalliset vaikutukset terveydelle – yhteys syöpään

Kirsi Vähäkangas, LKT toksikologian professori emerita

Nikotiini ja immunologiset vasteet tulehdusreaktioissa

Seppo Meri, LKT immunologian professori

EVALI-potilas tapaus, LT erikoislääkäri Maria Juusela

Kokemuksia savuttomuustyöstä keuhkolääkärinä ja tutkijana

Paula Pallasho, dosentti, erikoislääkäri, ylilääkäri

DAT'24 tutkimuksen ensi tuloksia, vastaava tutkija Maria Juusela

DAT posterinäyttely: Kirsi Vähäkangas/ raskaus, Anna Maria Heikkinen/ suun terveys, Mika Laine/ sydänsairaudet, Maria Juusela/ keuhkosairaudet, Maritta Kilpeläinen/ nikotiiniriippuvuuden hoitopolku, Antti Kyrö/ kirurgia, Olli Simonen/ tupakkapolitiikka.

Yleisötapaukset: Ei nikotiinille ! , Kokoustila Saarinen

Maria Juusela, LT KFI-erikoislääkäri, DAT puheenjohtaja

Kirsi Vähäkangas, toksikologian professori em. (Itä-Suomen yliopisto)

Mika Laine, dos kardiologi (HUS)

Anna Maria Heikkinen, professori, erikoishammaslääkäri (Pirha)

Maritta Kilpeläinen, dos keuhkolääkäri (Varha)

Pekka Puska, professori

Jari-Pekka Koponen, yrittäjä, JariPekka-liikenneasemat

DAT 30 vuotta Dinner: Ei nikotiinille ! , Talvipuutarha